

Předmluva

Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB) se uskutečnilo od 27. března do 11. května 2021 na celém území České republiky podle zákona č. 332/2020 Sb., o sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021. Údaje byly zjišťovány podle stavu k rozhodnému okamžiku, kterým byla půlnoc z 26. na 27. března 2021. Sčítání organizoval, řídil a koordinoval Český statistický úřad (ČSÚ), který zajišťoval přípravu a provedení sčítání a také zpracování jeho výsledků. Při přípravě a provedení sčítání ČSÚ úzce spolupracoval s ústředními správními úřady (mj. Ministerstvem obrany, Ministerstvem spravedlnosti, Ministerstvem vnitra, Ministerstvem zahraničních věcí, Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním), obcemi a zejména se smluvně zajištěnými dodavateli služeb.

Sčítání splnilo požadavky Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 763/2008, o sčítání lidu, domů a bytů, které ukládalo členským státům EU povinnost provést sčítání v jednotném referenčním roce a poskytnout údaje ze sčítání ve stanoveném rozsahu, metodickém vymezení, termínu a předepsané formě.

Obsah sčítání (soubor zjišťovaných údajů) byl stanoven zákonem č. 332/2020 Sb. Všechny osoby měly povinnost poskytnout údaje zjišťované sčítáním v rozsahu a způsobem stanoveným tímto zákonem. Tradičně byla použita metoda sebesčítání, kdy obyvatelé sami vyplňovali sčítací formuláře. Více než čtyři pětiny občanů využily možnost poskytnout údaje prostřednictvím elektronického formuláře přes internet. Zbývající část obyvatelstva využila listinnou formu sčítání, a to buď prostřednictvím sčítacích komisařů, nebo občané předávali ČSÚ vyplněné formuláře sami přes tzv. kontaktní místa či poštou. Údaje o bytu poskytl jeho uživatel.

Kromě údajů získaných od obyvatel prostřednictvím elektronických či listinných sčítacích formulářů (tradiční census) byly při sčítání v roce 2021 využity ve větší míře i administrativní zdroje dat (zejména Registr obyvatel, pojištěnců, informační systémy ČSSZ a MPSV a další). Údaje o domech byly poprvé čerpány výhradně z administrativních zdrojů, a to z Informačního systému katastru nemovitostí (ISKN) a z Registru sčítacích obvodů a budov, který vede ČSÚ.

Všechny takto získané informace byly zpracovány podle územního a správního členění státu platného v České republice k 26. březnu 2021, a to podle místa obvyklého pobytu sčítané osoby. Základní výsledky sčítání jsou zveřejněny na internetových stránkách www.scitani.cz, ve Veřejné databázi Českého statistického úřadu, v sadě tištěných publikací a také ve formátu otevřených dat. Úplnou novinkou jsou data v podrobném územním členění zobrazená v mapách ve Statistickém geoportálu dostupném na internetu.

Snahou autorů tohoto speciálního výstupu je předložit uživatelům podrobnější analytický pohled na výsledky sčítání v kraji s přihlédnutím k rozdílnostem ve vývoji jednotlivých regionů. Samotný obsah publikace je členěn do osmi tematických kapitol, kde vedle textové části najdete řadu grafů a kartogramů. Tabulková příloha přináší nejen srovnání okresů a správních obvodů obcí s rozšířenou působností v samotném kraji, ale také mezikrajské srovnání. Dlouhodobý vývoj kraje ve vybraných ukazatelích je možno posoudit v tabulce se srovnatelnou časovou řadou, zpracovanou z výsledků Sčítání lidu, domů a bytů od roku 1980.

Vzhledem k rozsahu publikace nebylo možné do ní vložit celé bohatství dat i v nejmenších územních detailech. V případě potřeby speciálního datového výstupu jsou k dispozici v každém kraji pracoviště informačních služeb, kde mohou být poskytnuty individuálně připravené výběry dat, samozřejmě při přísném zachování principů ochrany individuálních a důvěrných údajů. Obdobné publikace s obsahově sjednocenou analytickou i tabulkovou částí jsou vydávány ve všech krajích České republiky.

Věříme, že tyto publikace přispějí k uspokojení poptávky po regionálních datech a zároveň budou pro odbornou i laickou veřejnost podnětem k větší míře využívání statistických údajů ve své činnosti.